

УДК 671.15

О.В. Груцинська, кандидат геологічних наук, керівник сектору організації навчальних заходів
E-mail: leng@gems.org.ua

О.І. Стич, головний фахівець відділу експертизи напівдорогоцінного і декоративного каміння
E-mail: oksana.stich@gmail.com

Державний гемологічний центр України
вул. Дегтярівська, 38–44, м. Київ, 04119, Україна

ОГЛЯД НОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ У СФЕРІ ОБРОБКИ КУЛЬТИВОВАНИХ ПЕРЛІВ НА СВІТОВОМУ РИНКУ ЮВЕЛІРНОЇ ІНДУСТРІЇ

(Рекомендовано членом редакційної колегії доктором геологічних наук, професором Митрохином О.В.)

У статті описано нові тенденції у сфері обробки перлів, які поступово набирають все більшої популярності на світовому ринку ювелірної індустрії.

Ключові слова: перли, фасетовані перли, різьблені перли, напівдорогоцінне та дорогоцінне каміння в перлах.

Довгий період часу вважалося, що огранені перли – це міф. Оскільки неможливо надати перлам огранювання, подібного до форм огранки дорогоцінних каменів, що зумовлено фізичними властивостями перламутру. Ще в XIX столітті Карл Фаберже висловлював припущення про можливість огранювання морських перлин. Він вірив у те, що в майбутньому це стане цілком звичайною практикою. Тоді його ідеї сприймалися колегами як нездійсненні фантазії. Проте у XX столітті фантазії Карла Фаберже втілилися в реальність.

Першопрохідцями у сфері огранювання перлів вважаються японські гранувальники «Komatsu Diamond Industry». У 1967 році компанія «Komatsu Diamond Industry» займалася тільки огранюванням діамантів, але на початку 80-х рр. XX ст. вони почали розробку техніки гранування перлів. Ідея гранування перлів була подана клієнтом компанії, коли той звернувся з проханням підвищити вартість «зіпсованих» перлин, приховавши якимось чином їх природні дефекти. З тої пори почалися експерименти з гранування перлів.

Спочатку для експериментів було обрано морські культивовані перли Акойя. Як відомо, морські культивовані

перли Акойя – це ядрові перли, які культивують в устриці *Pinctada martensi* на території Японії і Китаю. Діаметр перлин Акойя коливається в межах 3–10 мм при середньому $\varnothing$ 5–8 мм. Товщина перламутрового шару перлів Акойя досягає 0,35–0,5 мм.

Досить швидко дослідники зрозуміли, що товщини перламутрового шару перлів Акойя недостатньо для гранувальних робіт, тому роботи з фасетування було продовжено на перлах Південних морів та чорних перлах Таїті. Перли Південних морів – це ядрові перли, які культивуються в устриці *Pinctada maxima* на території Австралії, Індонезії, Бірми, Таїланду, Філіппін. Діаметр перлів Південних морів коливається в межах 9–20 мм при середньому $\varnothing$ 9–16 мм. Розмір зародка становить 6,5–13 мм, товщина перламутрового шару становить від 1 до 4 мм (іноді до 6 мм). Чорні перли Таїті – це ядрові перли, які культивуються в устриці *Pinctada margaritifera* на острові Таїті. Розмір $\varnothing$ коливається від 8 до 18 мм, в середньому $\varnothing$ дорівнює 8–14 мм, товщина перламутрового шару становить 1–3 мм.

Після довгих експериментів з фасетами була створена технологія ограню-

вання перлів (рис. 1, 2). В її основі закладена технологія різання і полірування діамантів, але з урахуванням фізичних властивостей перламутру цей процес набагато складніший. У 1992 році були представлені результати експерименту, перші зразки були показані на International Jewellery Tokyo. На сьогодні компанія «Komatsu Diamond Industry & Cutting Factory» володіє патентом на гранування перлів.

Зараз компанія працює в основному з білими та чорними перлами Південних морів (до 70 %), та прісноводними перлами. Проте завдяки багаторічній роботі з огранювання перлів «Komatsu Diamond Industry & Cutting Factory» на сьогодні гранить усі типи перлів, у тому числі і перли Акойя з тонким перламутровим шаром (0,35–0,5 мм). Компанія виробляє до 1000 огранених перлин у місяць і вважається кращою на ринку. Кожна огранена перлина компанії має від 108 до 172 плоских граней, хоча візуально може здаватися, що грані є випуклими.

Вартість огранених перлин «Komatsu Diamond Industry & Cutting Factory» наведена в таблиці 1 станом на листопад 2018 року.

Таблиця 1. Оптова вартість огранених перлин поштучно

Вид перлини	Розмір (Ø), мм	Форма	Колір	Вартість, у. о.
Перли Південних морів	10	Куля	Білий	234–804
Перли Південних морів	12	Куля	Білий	434–1860
Перли Південних морів	10	Куля	Чорний	164–469
Перли Південних морів	12	Куля	Чорний	403–753
Перли Південних морів	10	Куля	Золотий	271–420
Перли Південних морів	12	Куля	Золотий	512–1423
Перли Акойя	8	Куля	Білий	155–293
Прісноводні перли	9	Барокко	Білий	72–140
Прісноводні перли	12	Барокко	Білий	200–543
Прісноводні перли (Едісона)	10	Куля	Золотий	217–502
Прісноводні перли (Едісона)	12	Куля	Золотий	753

Нині майстрів-ювелірів, які опанували технологію огранки перлів, у світі не так-то й багато. Крім японців, є всього декілька ювелірних фірм в Австрії, Китаї і Росії, які досягли високого технологічного рівня.

У Росії найвідомішим гранувальником перлів є Віктор Тузлуков. Сьогодні роботи майстра знаходяться в приватних колекціях США (3 перлини) та Об'єднаних Арабських Еміратах (1 перлина) (рис. 3, 4).

Віктор Тузлуков в огранюванні перлів використовує модифікований дизайн Боба Келлера «Rose sphere» з 157 гранями (рис. 5). Головною відмінністю робіт Тузлукова є наявність дзеркальної поверхні перлини і кількість фасетів. Майстру вдалося домогтися абсолютної симетрії граней, ефекту опуклої поверхні (насправді грані є абсолютно плоскими з гострими ребрами), а також досконалості полірування і гри світла. На огранку однієї перлини майстер витрачає від двох до чотирьох днів. Вартість

огранованих перлин Віктора Тузлукова становить від 8 до 12 тис. у. о.

Іншою сучасною тенденцією обробки перлів, крім гранування, є техніка різьблення. У цілому виокремлюють понад 40 стилів цієї техніки обробки перлів. Вперше техніка різьблення представлена майстром з В'єтнаму Чи Хуїном. Цей майстер створює унікальні ювелірні вироби з перлів (рис. 6). Він запропонував нову технологію вирощування перлів – замість кульки закладати в мюлюск на 18 місяців дорогоцінне або напівдорогоцінне каміння природного чи штучного походження, а потім на готовій перлині застосовувати технологію різьблення (рис. 7). Такі вирізані перлини унікальні. Спосіб був названий «Diamond in the Pearl» і запатентований майстром Чи Хуїном у 2001 році.

Зараз фірма «Galatea», засновником якої є Чи Хуїн, має близько 1500 постачальників у країнах Азії, Європи і Америки, а також перлинні ферми в Каліфорнії і В'єтнамі.

Вартість перлин фірми «Galatea» залежить від середовища культивування (прісноводні/морські), розміру, матеріалу затравки перлів (звичайна кулька з черепашки або коштовне каміння). Різьблені культивовані перлини прісноводного походження Ø 9–11 мм зі звичайною затравкою коштують від 60 у. о., натомість різьблені культивовані перлини морського походження Ø 9–11 мм – від 120 у. о. Вироби (підвіски) з культивованими морськими перлами із затравкою з синтетичної бірюзи Ø 9–12 мм у комбінації з золотом та діамантами — від 900 у. о.

У 2016 році дизайнер Хісано Шеперд запровадила нову техніку обробки перлів з використанням дорогоцінного каміння. Майстер працює з широким спектром перлів: від чорних тайтянських до перлів кеші та «суфле»-перлів.

Запатентована технологія Хісано Pearl Geodetm полягає у вирізанні пустоти в перлині та вміщенні в неї кристалів дорогоцінних каменів за допомогою спеціальних матеріалів (рис. 8, 9).

Нині у майстра відомі дві колекції прикрас на основі цього патенту: Pearl Geode та Point. Маса введених кристалів становить від 0,5 до 2 ст залежно від розміру перлини-носія. У цих колекціях найчастіше використані кристали рубінів, сапфірів, танзанітів, аметистів тощо. Кожна окрема прикраса дизайнера створена вручну.

Вартість виробів Хісано з прісноводними перлинами, інкрустованими дорогоцінним камінням, становить від 900 у. о. за виріб, натомість подібні вироби з культивованими морськими перлинами коштують від 1300 у. о.

Отже, сьогодні з'явилося багато технік обробки культивованих перів, які диктує ринок світової моди.

Рисунок 1. Огранована перлина Південних морів, Ø 11,8 мм [2]

Рисунок 2. Ограновані прісноводні перли Едісона, Ø 10,50 мм [2]

Рисунок 3. Огранована таїтянська перлина Віктора Тузлукова, Ø 17 мм (США, приватна колекція). Фото В. Тузлукова

Рисунок 4. Обручка «Метелики». Ільгіз Фазулзянов, Віктор Тузлуков. Фото В. Тузлукова

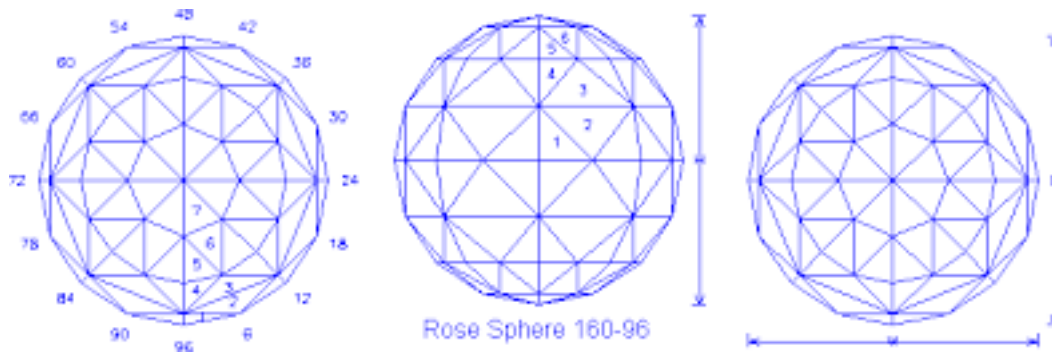

Рисунок 5. Модифікований дизайн Боба Келлера «Rose sphere» зі 157 гранями

Рисунок 6. Різьблена перлина, «Galatea» [4]

Рисунок 7. Синтетична бірюза в перлині, «Galatea» [4]

Рисунок 8. Прісноводні перли в тандемі з кристалами аметистаму, танзаніту, Хісано Шеперд [1]

Рисунок 9. Каблучка з таїтянською перлиною, що інкрустована чорними алмазами, таїтянською перлиною-кеші в тандемі з рубінами та перлиною-кеші Південних морів, Хісано Шеперд [1]

Використані джерела

1. Коллекция перлиновых жезд. – URL: <https://littlejewelry.com/> – (дата звернення: 05.10.2018).
2. Komatsu Cutting Factory & Diamond Industry. – URL: <http://www.facetedpearl.com/> – (дата звернення: 05.10.2018).
3. Огранені культивовані перли. – URL: <https://4cs.gia.edu/en-us/blog/fascinating-faceted-cultured-pearl/> – (дата звернення: 04.10.2018).
4. Різьблені культивовані перли. – URL: <http://galateausa.com/> – (дата звернення: 08.10.2018).

УДК 671.15

*Е.В. Грущинская, кандидат геологических наук, руководитель сектора организации учебных мероприятий
E-mail: leng@gems.org.ua*

*О.И. Стыч, главный специалист отдела экспертизы полудрагоценного и декоративного камня
Email: oksana.stich@gmail.com*

*Государственный геммологический центр Украины
ул. Дегтяревская, 38–44, г. Киев, 04119, Украина*

Обзор новых тенденций в сфере обработки культивированного жемчуга на мировом рынке ювелирной индустрии

В статье описаны новые тенденции в сфере обработки жемчуга, которые постепенно набирают все большей популярности на мировом рынке ювелирной индустрии.

Ключевые слова: жемчуг, фасетированный жемчуг, резной жемчуг, полудрагоценные и драгоценные камни в жемчуге.

References

1. Collection of pearl geodes. – URL: <https://littlejewelry.com/> – (date of request: 05.10.2018).
2. Komatsu Cutting Factory & Diamond Industry. – URL: <http://www.facetedpearl.com/> – (date of request: 05.10.2018).
3. Faceted cultivated pearls . – URL: <https://4cs.gia.edu/en-us/blog/fascinating-faceted-cultured-pearl/> – (date of request: 04.10.2018).
4. Carved cultivated pearls – URL: <http://galateausa.com/> – (date of request: 08.10.2018).

УДК 671.15

*O. Grushchynska, Ph.D (Geol.), Head of the training department
E-mail: leng@gems.org.ua*

*O. Stych, chief specialist of the Department of Semi-precious and Decorative Stones Examination
E-mail: oksana.stich@gmail.com*

*State Gemmological Centre of Ukraine
38–44 Deghtyarivska Str., Kyiv, 04119, Ukraine*

A review about new trends in the cultured pearls processing on the Global Jewellery Market

This article describe new trends in the processing of pearls such as faceting, pearl's carving and implementation minerals into pearl which are gradually gaining increasing popularity in the global jewelry market.

Key words: pearls, faceted pearls, carved pearls, implementation minerals into pearl.